

Liite 1

Turun kaupungin lausunto kulttuuripoliittiseen selontekoon

Kulttuuripoliittinen selonteko on strategia, joka mahdollistaa Suomen taide- ja kulttuuripolitiikan pitkäjänteisen kehittämisen vuoteen 2040 saakka. Valtioneuvosto antaa kulttuuripoliittisen selonteon eduskunnalle syyskaudella 2024.

Turun kaupunki kannattaa visiota sekä tavoitteita, jotka kulttuuripoliittiseen selontekoon on kirjattu.

Tärkein toimenpidekokonaisuus on ”Kulttuurin perusta tulevaisuuskestäväksi”. Viisi tärkeintä ja kiireellisintä toimenpidettä mielestämme ovat:

Varmistetaan jokaisen oikeus osallistua taiteeseen ja kulttuuriin varhaislapsuudesta lähtien koko elämän ajan.

Edistetään kulttuuri- ja taidekasvatus- ja opetustoimijoiden yhteistyötä mm. kansallisten taidekasvatuksen ja -koulutuksen visioiden toimeenpanolla.

Kuntien ja valtion yhteistyötä edistetään turvaamalla museoiden, esittävän taiteen ja taiteen perusopetuksen toimijoiden sekä yleisten kirjastojen saavutettavuus.

Rahoituslähteiden monipuolisuutta kehitetään tavoitteellisesti varmistamaan kasvavat resurssit kulttuuri- ja taidesektorilla.

Huolehditaan kulttuurin luomisen, kulttuuripalveluiden tuottamisen ja sisältöjen tarjoamisen vaatiman kulttuurin fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin jatkuvuudesta ja uudistumisesta.

Oma roolimme toimeenpanossa

Millaisena näemme edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa.

Kunnat ovat merkittäviä kulttuuripalveluiden ja infrastruktuurin rahoittajia valtion ja säätiöiden ohella, ja niillä on lakisääteinen tehtävä. Tästä syystä olisi erittäin tärkeää, että suurimmat kaupungit (esim. Helsinki, Turku, Tampere, Oulu) olisivat edustettuina mahdollisissa selonteon jatkovaiheissa. Kunnissa on niin ikään kaikkein vahvin ymmärrys ja kokemus kulttuurin saavutettavuudesta eri ikäisille ja erilaisista sosioekonomisista taustoista tuleville ihmisille.

Turku on vuonna 2022 antanut yhteisen Kulttuurilupauksen: Taiteen ja kulttuurin aika. Lupaus on strateginen ja visiomainen näkymä kulttuurin kehittämisestä Turussa vuoteen 2029.

Kulttuurilupauksen sisällöissä on tunnistettu samoja teemoja ja kokonaisuuksia kuin selonteossa.

Turun kaupunki on pitkään kehittänyt taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä yhteistyössä erityisesti taiteen vapaan kentän kanssa. Kulttuurilupaus toi toimenpiteet näkyväksi ja loi kehittämiselle suuntaviivat. Kaupungin ja kulttuurialan kumppanuuksilla pyritään myös tukemaan asukkaiden yhteenkuuluvuuden tunnetta, hyvinvointia sekä alueen elinvoimaa. Kulttuuri nähdään kaupungin elin-, veto- ja pitovoiman vahvistajana.

Turun kaupunki on investoimassa kulttuuriin 2020-luvulla noin 200 miljoonaa euroa. Kulttuuri on ollut viime vuosina tärkeä osa kaupunkipolitiikkaa, mille kulttuuripääkaupunkivuosi 2011 loi vahvan pohjan. Musiikkitalo Fuuga, taidemuseo WAM:n peruskorjaus ja laajennus, Taiteen talo sekä kokoelmatilat taide- ja kulttuurihistoriallisille teoksille ovat esimerkkejä siitä. Turun kaupunki on myös lisännyt vuosina 2018–2022 avustusrahoja taiteen vapaalle kentälle.

Samanaikaisesti kulttuurin perusrakenteissa on edelleen kehitettävää: kulttuurin alueellinen ja sosioekonominen saavutettavuus, taiteen perusopetuksen kehittäminen, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa sekä taiteentekijöiden rahoituspohjan monipuolistaminen ovat asioita, jotka edellyttävät vahvoja toimenpiteitä.

Tiivistelmä näkemyksistämme

Mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomiomme

Kulttuuripoliittisen selonteon selkeä ansio on sen pitkäjänteinen kurottaminen vaalikausien ja poliittisten voimasuhteiden yli. Samanaikaisesti se haluaa turvata ja vahvistaa perustaa, mutta myös luoda uusia rakenteita muuttuvassa maailmassa.

Selonteossa nostetaan keskiöön tärkeimmät kohderyhmät: lasten ja nuorten kulttuurinen osallisuus sekä taiteen vapaan kentän ammattilaiset. Taiteen ja kulttuurin tarjonta ja niiden verkostomainen luonne on tunnistettu, samoin vastuumme kulttuuriperinnöstä. Kansainvälisyyttä käsitellään sekä toimintaympäristönä että väestörakenteen tilana. Toimenpidekokonaisuudet ovat relevantteja. Toimenpiteiden määrä on niin runsas, että myös fokuoimisen varaa olisi.

Selonteko on osin ristiriidassa kulttuuriin kohdistuneiden kovien leikkausten kanssa. Kulttuurialan jälleenrakentaminen ei ole itsestään selvää, eikä taidekentän luottamus palaudu automaattisesti. Jää siis nähtäväksi, millainen rooli kulttuuripoliittisella selonteolla tulee olemaan.